

Regionalt styrdokument 2021-2022

Länsgemensam ledning i samverkan inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård och skolan

Beslutat 2020-10-02 av

Presidiet i Kommunförbundet Kalmar län,

Presidiet i regionstyrelsen i Kalmar län



Länsgemensam ledning i samverkan
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Borgholms kommun | Emmaboda kommun | Hultsfreds kommun
Högsby kommun | Kalmar kommun | Kommunförbundet Kalmar län
Mönsterås kommun | Mörbylånga kommun | Nybro kommun
Oskarhamns kommun | Region Kalmar län | Torsås kommun
Vimmerby kommun | Västerviks kommun

Innehåll

1. Inledning	3
2. Bakgrund.....	4
3. Regionala mål/uppdrag.....	4
3.1 Barn och unga	5
3.3 Psykisk hälsa	5
3.4 Äldre	6
4. Generella samverkansområden	7
4.1 Folkhälsa	7
4.2 Brukare, patienter och närståendemedverkan i Kalmar län	7
4.3 Habilitering/rehabilitering.....	7
4.4 Informationsöverföring.....	8
5. Uppföljning	8
6. Dokumentsstruktur	9

1. Inledning

Invånare i Kalmar län ska oavsett ålder känna trygghet och utifrån sina behov få ta del av vård, omsorg och stöd av hög kvalitet från hälso- och sjukvård inklusive tandvård, socialtjänst och skola. Resurser och kompetenser ska på bästa sätt användas för att klara av framtidens välfärd i länet.

Genom en sammanhållen vård och omsorg ska varje enskild individ få rätt vård och omsorg i rätt tid och på rätt vård/omsorgsnivå utan att behöva tänka på de olika aktörernas organisationer eller ansvarsområden. Detta ställer höga krav på huvudmännen att ständigt utveckla, förbättra och stärka länets samverkan. Den läns gemensamma ledningsgruppen följer noga de nationella satsningarna och överenskommelserna då de är en av grunderna för det gemensamma arbetet. Viktiga utvecklingsområden ska fortsätta även när nationella satsningar avslutas.

Socialtjänsten och hälso- och sjukvården är välfärdsområden där digitaliseringen kan vara till stor nytta. Det innebär helt nya möjligheter till självständighet, delaktighet och inflytande vilket kan förbättra insatser som rör barn, ungdomar, äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

Primärvården ska utvecklas att vara navet i vården och samspela med annan hälso- och sjukvård och med socialtjänsten. Viktiga delar är tillgänglighet, delaktighet, kontinuitet och en fast läkarkontakt inte minst för de med kroniska sjukdomar och psykisk ohälsa. Samverkan inom hemsjukvården ska fortsätta att stärkas och ge en ökad trygghet för patienter/brukare och medarbetare.

På primärvårdsnivå ingår bland annat hälsocentralerna och den kommunala hemsjukvården i ordinärt och särskilt boende. Primärvården ska ge grundläggande medicinsk behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering som inte kräver sjukhusens medicinska och tekniska resurser.

Arbetet under år 2021-2022 kommer att kräva än mer samverkan mellan huvudmännen och att ta vara på de negativa och positiva konsekvenserna till följd av coronapandemin.

De samordnande grupperna Psykisk hälsa och Missbruk och beroende har från och med 2021 slagits samman till en samordnad grupp Psykisk hälsa. Detta för att få till ett mer effektivt och resurssparande arbetssätt då många personer med missbruk och beroende har en samsjuklighet och psykisk ohälsa.

Inom samtliga samordnande grupper såsom barn och unga, psykisk hälsa och äldre ska arbetet intensifieras med fokus på nära vård, förebyggande arbete och utsatta grupper det vill säga personer som har komplexa, stora och långvariga behov av samordnade insatser från flera aktörer. Brukarmedverkan, folkhälsa, rehabilitering samt säker informationsöverföring är viktiga samverkansområden som ska genomsyra arbetet i samtliga samordnande grupper.

En viktig del för att öka kvaliteten inom vård och omsorg är att ta tillvara brukarens, patientens och närståendes engagemang och delaktighet i planeringen av vård och omsorg.

Barnrättsperspektivet ska genomsyra samtliga verksamheter och behöver utvecklas gemensamt. En av de grundläggande delarna i barnkonventionen handlar om att öka barns delaktighet i frågor som rör dem. Samverkansområdesgruppen Brukarmedverkan ska lägga särskilt fokus på att få ungdomar delaktiga och intresserade av att vara med och påverka.

Utvecklingsarbetet med att finna goda samverkansformer mellan ansvariga för skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård som syftar till ökad hälsa hos barn och unga ska fortsätta. En framgångsfaktor för att lyckas med samverkan gällande tidiga insatser för barn och unga är att styra, leda och arbeta integrerat i angränsande områden.

Informationsöverföringen mellan huvudmännen ska fortsätta att utvecklas och är en stor utmaning utifrån en ökad samverkan och kommande lagändringar.

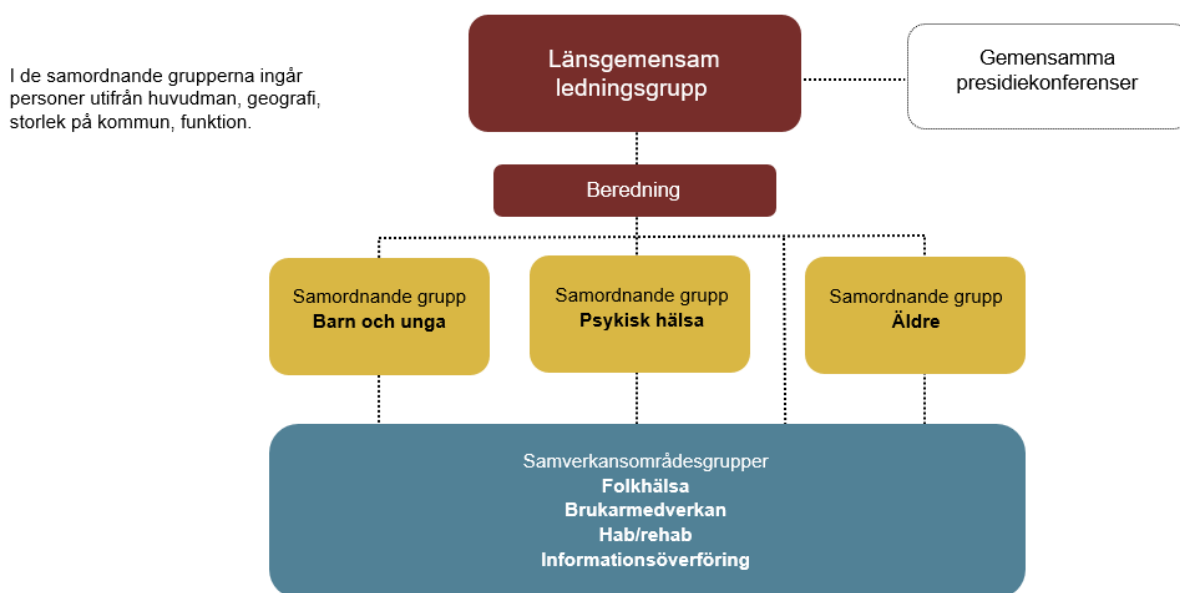
Utveckling av digitala och tekniska lösningar samt att skapa smartare och effektivare arbetssätt är viktiga för att kunna tillhandahålla välfärdstjänster gentemot invånarna.

Ett angeläget långsiktigt förändringsarbete är att skapa en trygg och nära vård för länets invånare. Vård i nära relationer och hedersvård ska särskilt uppmärksammas.

En kunskapsorganisation, Nationella programområden (NPO) har skapats med stöd av Sveriges kommuner och regioner (SKR) och är en plattform för samverkan mellan regioner och kommuner. Detta är en viktig del för en mer kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård och omsorg av hög kvalitet. Systemet ska göra det enklare att samordna kunskapsstöden som används i hälso- och sjukvården och kommunerna.

2. Bakgrund

I Kalmar län finns en struktur och modell för samverkan, gemensam ledning och styrning med Läns-gemensam ledning i samverkan inom socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård samt skolan.



Samverkansmodellen bygger på ett antal årligt återkommande forum. Varje år ska två presidiekonferenser hållas med presidiet i Region Kalmar län, berörda politiker inom Region Kalmar län, presidiet i Kommunförbundet Kalmar län, samtliga omsorgs- och socialnämndspresidier och skolpresidier i länets 12 kommuner. Från 2021 deltar även presidiet i Kalmarsunds gymnasieförbund. Konferenserna ska fokusera på innehåll och resultat av arbetet samt fastställa inriktning och mål för nästkommande samarbetsperiod. Den Läns-gemensamma ledningsgruppen leder arbetet i länet med utgångspunkt i presidiekonferensernas uppdrag och det regionala styrdokumentet.

3. Regionala mål/uppdrag

Det regionala styrdokumentet ger en övergripande beskrivning av vilken inriktning som vår samverkan ska ha de närmaste 5- 6 åren. Nya arbetssätt och ett gemensamt forum för e-hälsofrågor ska stödja utvecklingen av en mer nära vård och ett förebyggande arbete med fokus på utsatta grupper.

Strategi för hälsa, God och nära vård samt Kraftsamling för psykisk hälsa som samordnas av SKR syftar till att tillsammans bidra till ett mer hälsofrämjande samhälle. Fokus ligger på förebyggande och

hälsofrämjande insatser och att utveckla arbetsmetoder, sätta konkreta mål samt mäta och följa upp resultaten.

Länsgemensam ledning ska ta tillvara det arbete som samordnas av SKR när det gäller kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård och socialtjänst på nationell, regional och lokal nivå.

Till varje samordnande grupp ska en handlingsplan finnas som beskriver aktiviteter för 2021-2022 utifrån nära vård, förebyggande arbete och utsatta grupper. Nya arbetssätt med digitalisering som verktyg ska utvecklas tillsammans. Utvalda mål och indikatorer i Strategin för hälsa ska följas.

Handlingsplanerna ska innehålla mål och indikatorer för arbetet inom och mellan de samordnade- och samverkansområdesgrupperna. Dessa ska vara könsuppdelade. Handlingsplanerna för 2021-2022 ska beslutas av Länsgemensam ledning under hösten 2020. Måluppfyllelse utifrån framtagna handlingsplaner ska redovisas vid presidiekonferenserna.

3.1 Barn och unga

I Kalmar län ska kommunerna och Region Kalmar län samverka för en förbättrad hälsa för barn och unga. Barnrättsperspektivet ska genomsyra mål, aktiviteter och annat arbete som är kopplat till området. Barnkonventionens fyra grundprinciper; alla barns lika värde och rättighet, barnets bästa, barnets rätt till utveckling och barnets rätt att uttrycka sina åsikter måste beaktas i alla aktiviteter.

För att tidigt kunna sätta in insatser ska kommunerna i Kalmar län och Region Kalmar län arbeta tillsammans och förebyggande med att upptäcka barn och unga med ohälsa. Insatserna ska utgå från barnet/ungdomens behov och beskrivas och följas upp genom en samordnad individuell plan (SIP).

Barn är beroende av sina föräldrars förmåga att ge vård och omsorg för sitt välmående. Ett utvecklat föräldraskapsstöd i samverkan är därför en viktig förutsättning för barn och ungas hälsa.

Det ska vara lätt för föräldrar, barn och unga att få kontakt med elevhälsan, socialtjänsten och hälso- och sjukvården när de behöver hjälp och stöd. Som ett led i detta arbete är det viktigt att samverkansarenorna familjecentraler och ungdomsmottagningar är tillgängliga både digitalt och fysiskt.

Målgrupp: Barn, unga och föräldrar i Kalmar län

Mål: En tidig, nära och sömlös vård ska erbjudas till familjer och barn som har behov av samhällets stöd och där det individuella behovet styr utformandet av insatsen. De övergripande målen konkretiseras i en separat handlingsplan med aktiviteter för att nå målen.

Identifierade fokusområden är: Förebyggande arbete, Nära vård och insatser för de mest utsatta barnen och ungdomarna i samhället.

Ansvarig: Samordnande gruppen Barn och unga

3.3 Psykisk hälsa

I Kalmar län ska kommunerna och Region Kalmar län tillsammans kraftsamla för förbättrad psykisk hälsa för personer i länet. Den enskildes behov ska tillgodose genom lättillgängliga, evidensbaserade, strukturerade och samordnade insatser för att tidigt identifiera, förebygga och förbättra levnads-situationen.

Tidiga och samordnade insatser av flera aktörer till invånare med riskbruk, missbruk, beroende är viktiga inte minst för de med en samtidig psykiatrisk problematik. Organisatoriska gränser, administrativa rutiner och lagrum får inte hindra samarbetet. Där är samordnad individuell plan (SIP)

ett viktigt verktyg.

Barn till föräldrar som missbrukar och/eller har en psykisk ohälsa löper en högre risk att gå ut grundskolan med ofullständiga betyg, själva utveckla missbruk och få en försämrad psykisk hälsa. Insatser ska påbörjas redan på BHV, MVC, familjecentraler och förskolor och utgå från familjen med barnets behov i fokus.

Arbetet med att stödja anhöriga och närstående – vuxna såväl som barn, till personer med psykisk ohälsa och missbruk ska utvecklas i Kalmar län.

Kalmar län har höga tal när det gäller självmord och det suicidpreventiva arbetet ska prioriteras. Det förebyggande och uppsökande arbetet kopplat till psykisk hälsa måste prioriteras för alla åldersgrupper. Förebyggande arbete kan med fördel bedrivas av flera aktörer samtidigt. Det är ett gemensamt ansvar att skapa förutsättningar för ett bra samarbete. Invånare med missbruks- och beroendeproblematik ska få snabb och trygg hjälp från samhället.

Barn och ungdomar som brukar alkohol och narkotika ska få rätt insats i rätt tid av rätt instans. Arbetet ska utgå ifrån SKR:s dokument ”Handlingsplan mot missbruk och beroende – Tidig upptäckt, tidiga insatser, stöd och behandling för personer i åldern 13-29 år”.

Överdödligheten inom gruppen alkohol- och narkotikamissbrukare är fortsatt hög i länet. Åtgärdsplanen som Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten har utformat för att minska den narkotikarelaterade dödligheten ska följas.

Målgrupp: Personer oavsett ålder, barn, unga och vuxna, som har eller som riskerar att drabbas av psykisk ohälsa och/eller missbruk samt behöver insatser från kommun och region.

Mål: Personer med psykisk ohälsa och/eller missbruk ska erbjudas lättillgänglig, evidensbaserad och samordnad vård samt stödinsatser. Detta ska ges i nära samverkan och utifrån individens behov. De övergripande målen konkretiseras i en separat handlingsplan med aktiviteter för att nå målen.

Ansvarig: Samordnande grupp Psykisk hälsa

3.4 Äldre

I Kalmar län ska kommunerna och Region Kalmar län samverka så att den äldre kan fortsätta leva ett aktivt och rikt liv samt åldras i trygghet med tillgång till god vård och omsorg. Detta ställer krav på helhetssyn, kontinuitet och en flexibel och lyhörd organisation mellan kliniker, enheter och mellan huvudmännen.

Den äldre ska erbjudas en samordnad individuell plan (SIP), en fast läkarkontakt och en fast vårdkontakt för att känna sig trygg och få vård och omsorg som behövs. Stödet till anhöriga som vårdar en äldre person ska uppmärksammas mer. För att klara framtidens vård och omsorg behövs en större samverkan med civilsamhället, brukarorganisationer och anhängargrupper.

Antalet äldre kommer att öka markant de närmsta åren och det innebär att arbetssättet behöver utvecklas mot en mer nära vård. Hälso- och sjukvård och omsorg ska formas utifrån den äldres individuella behov och förutsättningar så att hela livssituationen kan beaktas. De mest sköra äldre är en utsatt grupp som ska uppmärksammas mer.

Den förebyggande vården ska prioriteras och ett arbete påbörjas att erbjuda alla invånare över 79 år ett förebyggande hälsosamtal i samverkan mellan kommun och region.

Målgrupp: Äldre i Kalmar län

Mål: Den äldre ska erbjudas förebyggande vård för ett fortsatt aktivt liv samt kunna åldras och dö i

trygghet med tillgång till god vård och omsorg. Det individuella behovet styr insatsen och äldres psykiska hälsa ska särskilt beaktas. De övergripande målen konkretiseras i en separat handlingsplan med aktiviteter för att nå målen.

Identifierade fokusområden är: Förebyggande arbete, nära vård och insatser för de mest sjuka äldre.

Ansvarig: Samordnande gruppen Äldre

4. Generella samverkansområden

4.1 Folkhälsa

Folkhälsa och det förebyggande arbetet ska genomsyra hela vår samverkan. Det är därmed inte en enskild grupps arbetsområde utan ett fokusområde inom de samordnande grupperna *äldre, barn- och unga och psykisk hälsa*.

4.2 Brukare, patienter och närståendemedverkan i Kalmar län

I Kalmar län ska kommunerna och Region Kalmar län ta till vara brukares, patienters och närståendes erfarenhetsbaserade kunskap. Stöd, vård och omsorg ska utvecklas av invånare, tjänstemän och verksamhetsföreträdare tillsammans. Arbetet beskrivs i *Modell för brukares, patienters och närståendes medverkan i Kalmar län*.

Modellen omfattar:

- Länsgemensam struktur för brukar-, patient- och närståendemedverkan
- Uppdrag samt ersättning för brukares, patienters och närståendes medverkan
- Kompetensutveckling för brukare, patienter, närstående och medarbetare

Frågor och förbättringsmöjligheter som är viktiga ur brukares, patienters och närståendes perspektiv ska identifieras och lyftas i Samverkansområdesgrupp brukarmedverkan samt i dialoger med länets brukarorganisationer.

Medverkande personer identifieras via Intressebanken. De ska vara delaktiga i Länsgemensam ledning och i grupper och aktiviteter kopplade till Länsgemensam lednings fokusområden. Att hitta former för barns och ungdomars medverkan och möjlighet att lämna synpunkter i frågor som rör dem är särskilt prioriterat.

Målgrupp: Invånare med erfarenhet som brukare, patient eller närstående i Kalmar län.

Mål: Att belysa brukare-, patient- och närståendes perspektiv i stöd, vård och omsorg och att ta tillvara invånarnas erfarenhetsbaserade kunskap i förbättringsarbetet.

Ansvariga: Samverkansområdesgrupp Brukarmedverkan

4.3 Habilitering/rehabilitering

I Kalmar län ska kommunerna och Region Kalmar län samverka så att stöd ges utifrån varje individs behov och förutsättningar med syfte att återvinna eller bibehålla bästa möjliga funktionsförmåga. Vidare ska goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet skapas.

Personens behov av habilitering eller rehabilitering ska sättas i fokus och ske där det är bäst för den enskilde. De ska få rätt insats vid rätt tillfälle av rätt instans där målet är att bibehålla eller öka hälsa och livskvalitet. Personen ska möta kompetens, säkerhet, hög kvalitet och ett gott bemötande.

Målgrupp: Personer med behov av habilitering eller rehabilitering

Mål: Habilitering eller rehabilitering ska erbjudas utifrån varje individs behov för att återvinna eller bibehålla bästa möjliga funktionsförmåga. De övergripande målen konkretiseras i en separat handlingsplan med aktiviteter för att nå målen.

Identifierade fokusområden är: Förebyggande arbete, Nära vård och insatser för de mest utsatta grupperna med behov av habilitering eller rehabilitering

Ansvarig: Samverkansområdesgruppen Länsgrupp Habilitering/Rehabilitering

4.4 Informationsöverföring

I Kalmar län ska kommunerna och Region Kalmar län samverka för att säkerställa och utveckla informationsöverföringen mellan huvudmännen och med brukaren/patientens bästa i fokus. Viktiga delar i detta är att stödja fortsatt digitalisering.

Samverkansfrågorna avser områden såsom utskrivning från slutna hälso- och sjukvård, samordnad individuell plan (SIP), LISA- avvikelser, hemsjukvårdsavtalet samt barnkonventionen. Vidare ansvarar informationsöverföringsgruppen för revidering av de generella praktiska anvisningarna. Tillfälliga arbetsgrupper skapas vid behov när utvecklingsarbeten eller andra insatser behöver göras.

Informationsöverföringsgruppen ska vid minst två gånger per år rapportera till Läns gemensam ledning hur arbetet fortskrider enligt nedanstående samverkansfrågor samt informera om behov av ändringar och utveckling avseende informationsöverföring.

4.4.1 Samordnad individuell plan (SIP)

I det regionala uppdraget kring SIP ingår förutom att revidera gemensamma dokument angående SIP även att genomföra uppföljning av SIP, göra rutiner kända samt initiera utbildningar.

Det finns en läns gemensam riktlinje för SIP där informationsöverföringsgruppen ansvarar för revidering vid behov.

SIP är ett värdefullt instrument kopplat till lagen om utskrivning, överenskommelsen psykisk hälsa och i arbetet med missbruk- och beroendevård, överenskommelsen barn och ungas hälsa och äldres hälsa. SIP ska gälla alla områden.

Ansvarig: Informationsöverföringsgruppen

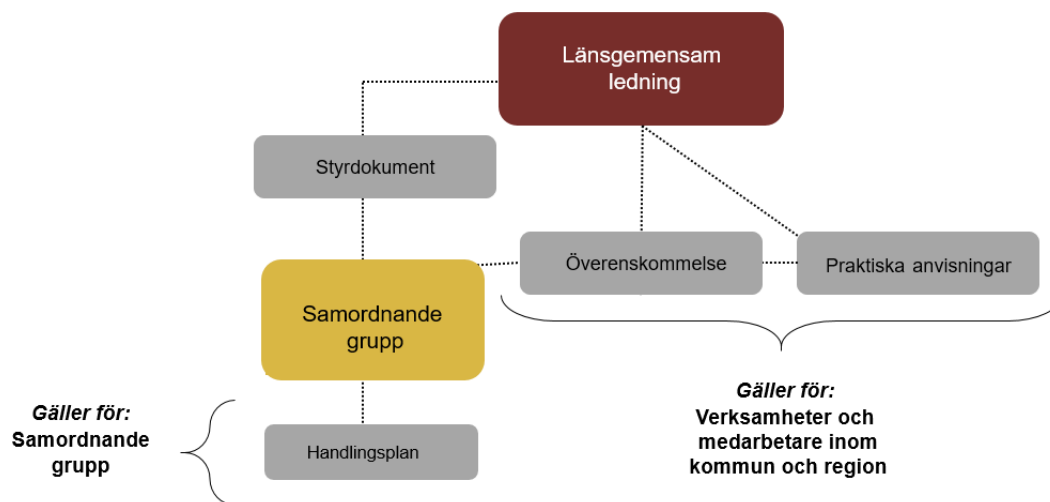
5. Uppföljning

Läns gemensam ledning utvärderar och följer upp beslutade insatser utifrån den fastlagda årliga planen, ”Årshjul för gemensam styrning och ledning”. Uppföljningen sker av beredningsgruppen och redovisas kontinuerligt för den Läns gemensamma ledningsgruppen samt vid presidiekonferenserna. Det Regionala styrdokumentet revideras vartannat år.

Beredningsgruppen består av ordförande och vice ordförande i Läns gemensam ledning, representant för skolcheferna, samordnaren för Läns gemensam ledning i Region Kalmar samt verksamhetsledaren för hälsa och social välfärd i Kommunförbundet Kalmar län.

6. Dokumentstruktur

En dokumentstruktur har antagits av Läns gemensam ledningsgrupp där det Regionala styrdokumentet som är tvåårigt beslutas av politiken vid presidiekonferensen på hösten varje jämnt år.



Utifrån det regionala styrdokumentet tas överenskommelser, praktiska anvisningar samt handlingsplaner fram som beslutas av Läns gemensam ledning. Vissa avtal och överenskommelser av mer övergripande karaktär beslutas av respektive kommun och Region Kalmar län.

En remissrutin är framtagen där ordförande i Läns gemensam ledning meddelar identifierade remitterter att ett dokument kommer för inhämtning av synpunkter. Ansvarig (oftast utvecklingsledare) för framtagande av dokumentet skickar ut och anger typ av dokument, nytt eller reviderat, vilka som varit med i arbetet samt när och till vem remissvar/synpunkter ska skickas. Efter eventuella justeringar går dokumentet till beredningsgruppen innan beslut tas av Läns gemensam ledning

När det gäller revidering av tidigare beslutade dokument som är av mer redaktionell karaktär eller inte innebär någon förändring av ansvarsförhållande kan den samordnade gruppen eller samverkansområdesgruppen besluta. Information ges då till beredningsgrupp samt Läns gemensam ledning.